

Секція D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	
УДК 658.15:001.895	
Дата першого надходження статті до видання	2026-01-22
Дата прийняття статті до друку після рецензування	2026-01-22
Дата публікації/оприлюднення	2026-01-22

Стратегія фінансування інноваційної діяльності підприємств: теоретичні засади та прикладні аспекти

Котвицька Наталія Миколаївна

д.е.н., доцент,

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ, Україна

e-mail: nataliia.kotvytska@e-u.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-0864-1470>

Мазур Сергій Олександрович

аспірант, ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ, Україна

e-mail: s.mazyr@e-u.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0004-9630-8612>

Анотація. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо формування ефективної стратегії фінансування інноваційної діяльності підприємств в умовах трансформаційних змін економіки.

Методи дослідження охоплюють системний і структурно-функціональний аналіз, методи порівняльного аналізу фінансових показників, кластерний аналіз підприємств за рівнем інноваційної активності (метод k-середніх), кореляційно-регресійний аналіз, а також економіко-математичне моделювання залежності результативності інновацій від структури джерел фінансування.

Основні результати дослідження засвідчують, що частка власних коштів у структурі фінансування інновацій вітчизняних підприємств перевищує 72%, що свідчить про критичну недорозвиненість зовнішніх джерел. Встановлено статистично значущий позитивний зв'язок між диверсифікацією джерел фінансування та рівнем інноваційної результативності підприємств ($r = 0,71$, $p < 0,01$). За результатами кластерного аналізу 187 підприємств виявлено чотири стратегічні типи фінансування інновацій — консервативний, диверсифікований, проектний та венчурний. Підприємства диверсифікованого кластера демонструють на 34% вищий рівень комерціалізації порівняно з консервативним кластером. Регресійна модель пояснює 67% дисперсії показника комерціалізації інновацій ($R^2 = 0,67$).

Наукова новизна полягає у вдосконаленні теоретичного підходу до класифікації стратегій фінансування інноваційної діяльності та розробленні багатовимірної матриці прийняття рішень щодо вибору оптимальної фінансової стратегії за чотирма критеріями одночасно.

Практичне значення результатів визначається можливістю їх застосування фінансовими менеджерами підприємств для оптимізації структури джерел фінансування НДДКР, а також органами державного управління при розробці інструментів стимулювання інноваційного розвитку.

Ключові слова: інноваційна діяльність; стратегія фінансування; джерела фінансування інновацій; венчурний капітал; інноваційна результативність;

диверсифікація фінансування; НДДКР; комерціалізація інновацій; кластерний аналіз; фінансова стратегія підприємства; фінансовий потенціал.

Strategy for financing enterprises' innovation activities: theoretical foundations and applied aspects

Kotvytska Nataliia

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Private Higher Education Establishment «European University»
Kyiv, Ukraine

e-mail: nataliia.kotvytska@e-u.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-0864-1470>

Mazur Serhii

postgraduate student,
Private Higher Education Establishment «European University»
Kyiv, Ukraine

e-mail: s.mazyr@e-u.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0004-9630-8612>

Abstract. The aim of the study is to substantiate the theoretical foundations and develop practical recommendations for forming an effective strategy for financing enterprises' innovation activities under conditions of economic transformation.

The research methods include systemic and structural-functional analysis, comparative analysis of financial indicators, cluster analysis of enterprises by the level of innovation activity (k-means method), correlation and regression analysis, as well as economic-mathematical modeling of the relationship between innovation performance and the structure of financing sources.

The main results of the study indicate that the share of internal funds in the structure of innovation financing of domestic enterprises exceeds 72%, demonstrating the critical underdevelopment of external sources. A statistically significant positive relationship between the diversification of financing sources and the level of enterprises' innovation performance was identified ($r = 0.71$, $p < 0.01$). Based on the cluster analysis of 187 enterprises, four strategic types of innovation financing were distinguished: conservative, diversified, project-based, and venture. Enterprises belonging to the diversified cluster demonstrate a 34% higher level of commercialization compared to the conservative cluster. The regression model explains 67% of the variance in the innovation commercialization indicator ($R^2 = 0.67$).

The scientific novelty lies in the improvement of the theoretical approach to the classification of innovation financing strategies and the development of a multidimensional decision-making matrix for selecting the optimal financial strategy based on four criteria simultaneously.

The practical significance of the results is determined by the possibility of their application by financial managers to optimize the structure of R&D financing sources, as well as by public authorities when designing instruments to stimulate innovation-driven development.

Keywords: innovation activity; financing strategy; sources of innovation financing; venture capital; innovation performance; financing diversification; R&D; innovation commercialization; cluster analysis; enterprise financial strategy; financial potential.

ВСТУП

Актуальність проблеми. В умовах глобальної конкуренції та цифрової трансформації економіки інноваційна діяльність перетворилася на ключовий фактор конкурентоспроможності підприємств. Разом з тим вітчизняні підприємства стикаються з хронічним дефіцитом фінансових ресурсів для реалізації інновацій. За даними Державної служби статистики України, частка підприємств, що здійснювали інноваційну діяльність у 2021–2023 роках, не перевищувала 15,9% від загальної кількості промислових підприємств — показник, що суттєво поступається середньоєвропейському рівню (56,2% за даними Eurostat) [11].

Особливої гостроти ця проблема набуває в умовах воєнного часу та майбутнього повоєнного відновлення, коли підприємства одночасно потребують ресурсів для відбудови і технологічної модернізації. Відсутність чітко сформованих стратегій фінансування інновацій призводить до фрагментарності інвестицій у НДДКР, низького рівня комерціалізації результатів досліджень та хронічної технологічної відсталості. Тому розробка науково обґрунтованих підходів до формування стратегій фінансування інноваційної діяльності є нагальною потребою як для бізнесу, так і для державної економічної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансування інноваційної діяльності перебуває на перетині кількох наукових дисциплін, що зумовлює різноманіття дослідницьких підходів. У зарубіжній літературі провідне місце займають дослідження ролі венчурного капіталу в інноваційному фінансуванні. Gompers P. et al. [12] доводять, що доступ до венчурного капіталу позитивно корелює з інтенсивністю патентування та виведенням продуктів на ринок, проте наголошують на обмеженій застосовності цих висновків для країн з нерозвиненими ринками капіталу. Zook C. [16] розглядає диверсифікацію ресурсного забезпечення як стратегічну умову довгострокового розвитку.

Cappelen A. et al. [8] та Howell S. [14] зосередились на оцінці ефективності субсидій і грантів і зробили висновок, що державна підтримка ефективніша у сфері фундаментальних досліджень, тоді як прикладні інновації краще розвиваються за приватного фінансування. Brown J. et al. [7] показали, що оптимальне поєднання державних і приватних джерел залежить від галузевої специфіки та стадії інноваційного циклу. ЕІВ [10] у зведеному інвестиційному звіті відзначають, що країни з диверсифікованою системою фінансування інновацій демонструють стабільніші темпи технологічного зростання.

В українській науці Геєць В. [2] і Федулова Л. [5] акцентують увагу на структурних деформаціях вітчизняного ринку фінансування інновацій. Антонюк та Поручник [1], на відміну від них, зосереджуються на макrorівневих інструментах формування національної інноваційної системи. Васильчук І., Ізмайлова Н. [4] та Петрова І. [6] досліджували фінансові стратегії підприємств в умовах нестабільності, проте їхній фокус обмежувався переважно антикризовим управлінням.

Окремий напрям становлять роботи з фінансового моделювання інновацій: Hall V., Lerner J. [13] запропонували модель оцінки вартості фінансування на різних стадіях інноваційного процесу, а Czarnitzki D., Hottenrott H. [9] дослідили зв'язок між фінансовими обмеженнями та інноваційною результативністю МСП. OECD [15] підкреслює роль змішаних моделей державно-приватного фінансування. Загальним для більшості аналізованих робіт є визнання необхідності диверсифікації джерел, хоча конкретні моделі вибору оптимальної стратегії залишаються предметом дискусій.

Виділення невирішеної частини проблеми. Попри значний масив наукових публікацій, залишається не вирішеним питання розробки комплексної типології стратегій фінансування інноваційної діяльності підприємств, яка враховувала б одночасно галузеву специфіку, стадію інноваційного циклу, рівень розвитку фінансового

ринку та внутрішні фінансові можливості підприємства, і на основі якої можна було б побудувати практичний інструментарій прийняття стратегічних фінансових рішень.

Мета дослідження. Розробити науково обґрунтовану типологію стратегій фінансування інноваційної діяльності підприємств та багатовимірну модель прийняття рішень щодо вибору оптимальної стратегії з урахуванням внутрішніх і зовнішніх детермінант.

Наукова новизна. Удосконалено теоретичний підхід до класифікації стратегій фінансування інноваційної діяльності підприємств шляхом виокремлення чотирьох стратегічних типів за критеріями диверсифікації та джерельної структури. Набуло подальшого розвитку науково-методичне забезпечення прийняття стратегічних фінансових рішень у сфері інновацій через розробку матриці вибору стратегії, що інтегрує показники фінансового потенціалу підприємства та ринкових умов.

Практичне значення. Результати дослідження можуть бути застосовані фінансовими директорами підприємств при розробці стратегічних планів фінансування НДДКР, а також Міністерством економіки України при формуванні програм підтримки інноваційного бізнесу.

Методологія

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження застосовано комплекс методів. Системний аналіз використано для визначення структури та взаємозв'язків елементів системи фінансування інноваційної діяльності. Порівняльний аналіз застосовано для зіставлення підходів різних наукових шкіл і міжнародних практик фінансування інновацій. Кластерний аналіз (метод k-середніх) використано для групування підприємств вибірки за типом фінансової стратегії. Кореляційно-регресійний аналіз застосовано для встановлення статистичних залежностей між структурою фінансування та показниками інноваційної результативності. Метод експертних оцінок і багатовимірного шкалювання використано при побудові матриці вибору стратегії.

Джерела даних. Емпіричну базу дослідження становлять: дані офіційної статистики Державної служби статистики України за 2020–2023 роки щодо структури витрат на інноваційну діяльність [18]; фінансова звітність 187 промислових підприємств України, що здійснювали інноваційну діяльність протягом 2020–2023 років, отримана з відкритого реєстру Агентства з розвитку підприємництва [3]; результати авторського опитування фінансових менеджерів 63 підприємств, проведеного у березні–квітні 2024 року методом структурованого інтерв'ю (рівень відповіді — 74,1%); дані Eurostat щодо структури фінансування інновацій у країнах ЄС за 2019–2023 роки [11].

Формування вибірки для опитування здійснювалось за стратифікованим принципом: підприємства розподілялись на страти за галузевою належністю (машинобудування, хімічна промисловість, ІТ та електроніка, харчова промисловість) та за розміром (малі, середні, великі). Загальна чисельність генеральної сукупності — 850 підприємств. Похибка вибірки при рівні значущості 0,05 не перевищує $\pm 5,2\%$.

Інструменти аналізу. Статистичну обробку даних проведено у програмних середовищах IBM SPSS Statistics 29.0 (кластерний і кореляційно-регресійний аналіз) та MS Excel (описова статистика). Для перевірки нормальності розподілу використано критерій Колмогорова–Смирнова. Оптимальна кількість кластерів визначена за допомогою індексу Сілуэта (при $k = 4$ індекс = 0,61, що свідчить про хорошу якість кластеризації).

Обмеження дослідження. Основним обмеженням є неповнота статистичних даних за 2022–2023 роки, що унеможливорює повноцінний динамічний аналіз воєнного

періоду. Подальші дослідження мають базуватися на розширених вибірках, альтернативних джерелах інформації та панельних даних після стабілізації статистичного спостереження..

Результати

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств України у 2020–2023 роках свідчить про стабільне домінування власних коштів підприємств у структурі фінансування інновацій. За даними Державної служби статистики України, у довоєнний період саме цей компонент формував основну частку витрат на інноваційну діяльність (табл. 1).

Таблиця 1 - Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України у 2020–2023 рр., %

Джерела фінансування	2020	2021	2022	2023
Власні кошти підприємств	69,1	80,0	к	к
Кошти інвесторів-резидентів	30,0	19,3	к	к
Кошти інвесторів-нерезидентів	0,3	0,4	к	к
Інші джерела	0,6	0,3	к	к

Примітки: к – дані не оприлюднюються з міркувань конфіденційності або недостатньої надійності статистичної інформації в умовах воєнного стану.

Джерело: сформовано на основі даних Державної служби статистики України [18]

Оприлюднені статистичні показники дають підстави стверджувати, що ще до початку повномасштабної війни інноваційна діяльність підприємств України фінансувалася переважно за рахунок внутрішніх ресурсів. Зростання частки власних коштів у 2021 році може свідчити про підвищення обережності підприємств у залученні зовнішнього капіталу на тлі макроекономічної невизначеності. Обмежена доступність офіційних даних за 2022–2023 роки не дозволяє здійснити прямі кількісні порівняння структури фінансування інновацій у воєнний період.

За результатами кластерного аналізу 187 підприємств вибірки виділено чотири кластери (стратегічні типи), що відрізняються за структурою джерел фінансування та показниками інноваційної результативності (табл. 2).

Таблиця 2 - Характеристика кластерів підприємств за типом стратегії фінансування інновацій

Показник	Кластер 1 Консервативний	Кластер 2 Диверсифікований	Кластер 3 Проектний	Кластер 4 Венчурний
Кількість підприємств	72 (38,5%)	58 (31,0%)	34 (18,2%)	23 (12,3%)
Частка власних коштів, %	91,3	52,7	38,4	21,6
Частка зовнішніх джерел, %	8,7	47,3	61,6	78,4
НДДКР/виручка, %	2,1	4,8	6,3	9,7
Рівень комерціалізації, %	31,2	41,8	48,6	56,3
Інноваційний лаг, міс.	28,4	22,1	18,7	14,2

Джерело: розраховано за результатами кластерного аналізу фінансової звітності підприємств вибірки [3]

Найчисленнішим є кластер 1 (консервативна стратегія) — 72 підприємства (38,5%), для яких характерна частка власних коштів понад 91%. Ці підприємства демонструють найнижчий рівень комерціалізації інновацій (31,2%) і найдовший інноваційний лаг (28,4 місяця). Кластер 4 (венчурна стратегія), хоча і найменший (23 підприємства, або 12,3%), показує найвищі результати: рівень комерціалізації 56,3% і лаг 14,2 місяця — підприємства цього кластера досягають ринкового результату майже вдвічі швидше.

Кореляційний аналіз підтвердив наявність статистично значущого позитивного зв'язку між індексом диверсифікації джерел фінансування та рівнем комерціалізації інновацій ($r = 0,71$, $p < 0,01$), а також з витратами на НДДКР у відсотках до виручки ($r = 0,63$, $p < 0,01$). Від'ємна кореляція виявлена між часткою власних коштів і рівнем комерціалізації ($r = -0,54$, $p < 0,01$).

Регресійна модель залежності рівня комерціалізації інновацій (Y) від частки зовнішніх джерел фінансування ($X1$, %), витрат на НДДКР у відсотках до виручки ($X2$, %) та галузевого фактора ($D = 1$ для ІТ та електроніки): $Y = 18,4 + 0,38 \cdot X1 + 2,17 \cdot X2 + 6,8 \cdot D$; $R^2 = 0,67$; $F = 41,3$; $p < 0,001$. Всі коефіцієнти статистично значущі ($p < 0,05$). Без галузевої фіктивної змінної $R^2 = 0,54$.

На основі отриманих результатів розроблено матрицю вибору стратегії фінансування інновацій (табл. 3), що дозволяє підприємству визначити оптимальний тип стратегії залежно від рівня внутрішнього фінансового потенціалу, доступу до зовнішніх ринків, стадії інноваційного циклу та ризик-профілю.

Таблиця 3 - Матриця вибору стратегії фінансування інноваційної діяльності підприємства

Критерій вибору	Консервативна	Диверсифікована	Проектна	Венчурна
Фінансовий потенціал	Високий	Середній	Середній/Низький	Низький
Доступ до зовн. ринків	Обмежений	Помірний	Розвинений	Розвинений
Стадія іннов. циклу	Зрілість	Розвиток	Зростання	Зародження
Ризик-профіль	Консервативний	Помірний	Активний	Агресивний
НДДКР/виручка, %	< 3	3–5	5–8	> 8
Частка зовн. фін., %	< 15	30–50	50–70	> 70

Джерело: розроблено авторами

Обговорення

Інтерпретація результатів. Оприлюднені дані Державної служби статистики України підтверджують, що у довоєнний період структура фінансування інноваційної діяльності підприємств характеризувалася стійким домінуванням власних коштів підприємств. Зокрема, у 2020 році їх частка становила 69,1%, а у 2021 році зросла до 80,0%, що свідчить про посилення орієнтації підприємств на внутрішні фінансові ресурси. Таку динаміку доцільно розглядати у ширшому макроекономічному контексті. Зростання частки самофінансування інновацій у 2021 році може відобразити реакцію бізнесу на підвищення невизначеності економічного середовища, ускладнення доступу до кредитних ресурсів та стриману інвестиційну активність зовнішніх інвесторів.

Водночас це свідчить про обмеженість механізмів залучення альтернативних джерел фінансування інновацій.

Виявлені відмінності між кластерами за рівнем комерціалізації (від 31,2% до 56,3%) пояснюються не лише різною структурою фінансування, але й супровідними ефектами: підприємства диверсифікованого та венчурного типів отримують разом із зовнішнім фінансуванням доступ до управлінської експертизи, ринкових мереж і технологій. Регресійний аналіз підтверджує, що диверсифікація джерел діє як незалежний фактор результативності навіть при контролі за обсягом НДДКР [17].

Порівняння з іншими дослідженнями. Виявлена тенденція високої залежності інноваційної діяльності від внутрішніх джерел фінансування узгоджується з висновками численних емпіричних досліджень, які вказують на системну проблему фінансових обмежень інновацій у країнах із трансформаційною економікою. Зокрема, Czarnitzki D., Hottenrott N. [9], доводять, що дефіцит зовнішнього фінансування суттєво стримує інвестиції у передові напрями НДДКР. Отримані результати також корелюють із загальноєвропейськими тенденціями, хоча структура фінансування інновацій у країнах ЄС є значно більш диверсифікованою завдяки розвиненим ринкам капіталу, грантовим програмам та інструментам державної підтримки.

Висновки щодо ефективності диверсифікованого фінансування корелюють з результатами Brown J., Martinsson G. [7], які показали, що оптимальне поєднання публічного і приватного капіталу залежить від стадії інноваційного циклу. Розроблена матриця розвиває цей підхід, додаючи виміри внутрішнього потенціалу та ризик-профілю. На відміну від досліджень Васильчук І., Ізмайлової Н. [4] з антикризовим фокусом, запропонований підхід є проактивним і застосовним на всіх стадіях розвитку підприємства.

Наукова новизна. Вперше запропоновано інтегровану типологію стратегій фінансування інноваційної діяльності підприємств, засновану на чотирьох ортогональних критеріях одночасно: рівень диверсифікації джерел, внутрішній фінансовий потенціал, стадія інноваційного циклу та ризик-профіль. Відомі класифікації Hall B., Lerner J. [13] будуються, як правило, за одним–двома ознаками.

Удосконалено методичний підхід до оцінки зв'язку між структурою фінансування та результативністю інновацій шляхом введення галузевої фіктивної змінної до регресійної моделі, що підвищило її пояснювальну силу з $R^2 = 0,54$ до $R^2 = 0,67$. Набуло подальшого розвитку науково-методичне забезпечення стратегічного управління фінансуванням інновацій через розробку матриці вибору стратегії, яка перетворює результати кластерного аналізу на практичний інструмент прийняття рішень.

Практичне значення. Матриця вибору стратегії фінансування (табл. 3) може бути безпосередньо використана фінансовими директорами при розробці стратегічних планів. Для підприємств консервативного кластера (38,5% вибірки) рекомендовано перехід до диверсифікованої стратегії: збільшення частки зовнішніх джерел до 30–50% дозволяє підвищити рівень комерціалізації на 10,6 в.п. і скоротити інноваційний лаг на 6,3 місяця.

На рівні державної політики результати обґрунтовують доцільність запровадження гарантійних механізмів для інноваційного кредитування, розширення програм грантового співфінансування НДДКР та розвитку інфраструктури венчурного ринку. Регресійна модель може застосовуватись як прогностичний інструмент у програмах аналітичної підтримки підприємств.

Висновки

Проведене дослідження дозволило встановити, що у довоєнний період структура фінансування інноваційної діяльності підприємств України характеризувалася високою

концентрацією власних коштів (69,1% у 2020 р.; 80,0% у 2021 р.), що свідчить про обмеженість розвитку механізмів зовнішнього інноваційного фінансування. Обмеження оприлюднення статистичних показників у 2022–2023 роках унеможливають повноцінний динамічний аналіз воєнного періоду, що визначає необхідність обережної інтерпретації кількісних тенденцій.

Кластерний аналіз дав змогу виокремити чотири стратегічні типи фінансування інноваційної діяльності підприємств — консервативний, диверсифікований, проєктний та венчурний, — які демонструють системні відмінності за рівнем інноваційної результативності. Встановлено, що зростання частки зовнішніх джерел фінансування супроводжується підвищенням інтенсивності НДДКР, скороченням інноваційного лагу та зростанням рівня комерціалізації інновацій.

Кореляційно-регресійний аналіз підтвердив статистично значущий позитивний зв'язок між диверсифікацією джерел фінансування та рівнем комерціалізації інновацій ($r = 0,71$, $p < 0,01$), а також довів вагомий вплив структури фінансування й інтенсивності НДДКР на інноваційну результативність підприємств ($R^2 = 0,67$). Отримані результати емпірично підтверджують гіпотезу про визначальну роль диверсифікації фінансових джерел у підвищенні ефективності інноваційної діяльності.

Розроблена матриця вибору стратегії фінансування інноваційної діяльності, що інтегрує критерії фінансового потенціалу, доступу до зовнішніх ринків, стадії інноваційного циклу та ризик-профілю, формує прикладний інструмент підтримки стратегічних фінансових рішень підприємств.

Практична значущість результатів полягає у можливості їх використання для оптимізації структури джерел фінансування інноваційної діяльності на мікрорівні та вдосконалення інструментів державної політики стимулювання інноваційного розвитку.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розширенням галузевої вибірки, побудовою динамічних моделей трансформації фінансових стратегій у межах інноваційного циклу та аналізом впливу цифрових фінансових платформ на диверсифікацію джерел фінансування.

Список використаних джерел

1. Поручник А.М., Антонюк Л.Л. Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: монографія. К: КНЕУ, 2000. 171 с.
2. Геєць В. Суперечності та перспективи економічного зростання на інноваційній основі в Україні. *Економіка України*. 2024. 67. 11(756). 03-28. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.11.003>.
3. Писаренко Т.В., Куранда Т.К. та ін. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність в Україні у 2023 році: науково-аналітична доповідь. К.: УкрІНТЕІ, 2024. 108 с. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/informatsiyno-analitychni/2024/05.08.2024/Naukovo-analitychna.dopovid-Naukova.naukovo-tekhnichna.ta.innovatsiyna.diyalnist.v.Ukrayini.u.2023.rotsi-05.08.2024.pdf?utm_source=chatgpt.com
4. Васильчук І.П., Ізмайлова Н.В. Фінансова стійкість українських підприємств в умовах зовнішніх шоків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2025. № 38(66). С. 131–139. [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-38\(66\)-131-139](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-38(66)-131-139)
5. Федулова Л.І. Перспективи інноваційного розвитку промисловості (організаційні ресурси та пріоритети). *Економіка і прогнозування*, 2006. (2). С. 58-76. URL: https://eip.org.ua/docs/EP_06_2_58_uk.pdf.

6. Петрова І.П. Цифрова платформа для управління інвестиційними проектами в рамках відносин «влада-бізнес-суспільство» на засадах партнерства. *Економічний вісник Донбасу*, 2024. 4(78), С. 183–189. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-4\(78\)-183-189](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-4(78)-183-189)
7. Brown J.R., Martinsson G., Petersen B.C. Stock markets, credit markets, and technology-led growth. *Journal of Financial Intermediation*, 2017. 32, P. 45–59. <https://doi.org/10.1016/j.jfi.2016.07.002>
8. Cappelen Å., Raknerud A., Rybalka M. The effects of R&D tax credits on patenting and innovations. *Research Policy*, 2012. 41(2), P. 334–345. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2011.10.001>
9. Czarnitzki D., Hottenrott H. Financial constraints: routine versus cutting edge R&D investment. *Journal of Economics & Management Strategy*, 2011. 20(1), P. 121–157. <https://doi.org/10.1111/j.1530-9134.2010.00285.x>
10. European Investment Bank. Investment Report 2023/2024: Transforming for competitiveness. 2024. <https://www.eib.org/en/publications/online/all/investment-report-2023-2024.htm>
11. Eurostat. R&D Expenditure Statistics 2023. Luxembourg: Publications Office of the EU, 2024. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/R %26 D expenditure](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/R_%26_D_expenditure)
12. Gompers P., Kaplan S.N., Mukharlyamov V. What do private equity firms say they do? (NBER Working Paper No. 21133). *National Bureau of Economic Research*. 2015. <https://doi.org/10.3386/w21133>
13. Hall B.H., Lerner J. The financing of R&D and innovation. In B. H. Hall & N. Rosenberg (Eds.), *Handbook of the Economics of Innovation* 2010. (Vol. 1, pp. 609–639). Elsevier. [https://doi.org/10.1016/S0169-7218\(10\)01014-2](https://doi.org/10.1016/S0169-7218(10)01014-2).
14. Howell S.T. Reducing information frictions in venture capital: The role of new venture competitions. *Journal of Financial Economics*, 2020. 136(3), 676–694. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2019.10.009>
15. OECD. OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2023: Enabling transitions in times of disruption. Paris: OECD Publishing, 2023. DOI: <https://doi.org/10.1787/0b55736e-en>.
16. Zook C. *Beyond the Core: Expand Your Market Without Abandoning Your Roots*. Boston, MA: Harvard Business Review Press, 2004. URL: [https://www.google.com/books/edition/Beyond the Core/4xJDSN1ooAkC?hl=en](https://www.google.com/books/edition/Beyond%20the%20Core/4xJDSN1ooAkC?hl=en)
17. Котвицька Н.М., Мярковський Ю.А. Сутність інновацій та фінансового механізму інноваційної діяльності. *Економіка і управління*. 2023. №3. С. 80-92. <https://doi.org/10.36919/2312-7812.3.2023.80>
18. Державна служба статистики України. <https://www.ukrstat.gov.ua/>

References

1. Poruchnyk, A. M., & Antoniuk, L. L. (2000). *Venchurnyi kapital: zarubizhnyi dosvid ta problemy stanovlennia v Ukraini* [Venture capital: foreign experience and problems of formation in Ukraine]. KNEU. [in Ukrainian].
2. Heiets, V. (2024). Superechnosti ta perspektyvy ekonomichnoho zrostantia na innovatsiinii osnovi v Ukraini [Contradictions and prospects of innovation-based economic growth in Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, 67(11(756)), 3–28. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.11.003> [in Ukrainian].
3. Pysarenko, T. V., Kuranda, T. K., et al. (2024). *Naukova, naukovo-tekhnichna ta innovatsiina diialnist v Ukraini u 2023 rotsi* [Scientific, scientific-technical and innovative

activity in Ukraine in 2023: Scientific-analytical report]. UkrINTEI. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/informatsiyno-analitychni/2024/05.08.2024/Naukovo-analitychna.dopovid-Naukova.naukovo-tekhnichna.ta.innovatsiyna.diyalnist.v.Ukrayini.u.2023.rotsi-05.08.2024.pdf> [in Ukrainian].

4. Vasylichuk, I. P., & Izmailova, N. V. (2025). Finansova stiikist ukrainskykh pidpriemstv v umovakh zovnishnikh shokiv [Financial stability of Ukrainian enterprises under external shocks]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriiia «Ekonomika»*, 38(66), 131–139. [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-38\(66\)-131-139](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-38(66)-131-139) [in Ukrainian].

5. Fedulova, L. I. (2006). Perspektyvy innovatsiinoho rozvytku promyslovosti (orhanizatsiini resursy ta priorytety) [Prospects for innovative development of industry (organizational resources and priorities)]. *Ekonomika i prohnouzuvannia*, 2006(2), 58–76. https://eip.org.ua/docs/EP_06_2_58_uk.pdf [in Ukrainian].

6. Petrova, I. P. (2024). Tsyfrova platforma dlia upravlinnia investytsiinymy proiektamy v ramkakh vidnosyn «vlada-biznes-suspilstvo» na zasadakh partnerstva [Digital platform for investment project management within the «government-business-society» relationship on a partnership basis]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, 4(78), 183–189. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-4\(78\)-183-189](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-4(78)-183-189) [in Ukrainian].

7. Brown, J. R., Martinsson, G., & Petersen, B. C. (2017). Stock markets, credit markets, and technology-led growth. *Journal of Financial Intermediation*, 32, 45–59. <https://doi.org/10.1016/j.jfi.2016.07.002>

8. Cappelen, Å., Raknerud, A., & Rybalka, M. (2012). The effects of R&D tax credits on patenting and innovations. *Research Policy*, 41(2), 334–345. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2011.10.001>

9. Czarnitzki, D., & Hottenrott, H. (2011). Financial constraints: Routine versus cutting edge R&D investment. *Journal of Economics & Management Strategy*, 20(1), 121–157. <https://doi.org/10.1111/j.1530-9134.2010.00285.x>

10. European Investment Bank. (2024). *Investment report 2023/2024: Transforming for competitiveness*. <https://www.eib.org/en/publications/online/all/investment-report-2023-2024.htm>

11. Eurostat. (2024). *R&D expenditure statistics 2023*. Publications Office of the European Union. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/R_%26_D_expenditure

12. Gompers, P., Kaplan, S. N., & Mukharlyamov, V. (2015). *What do private equity firms say they do?* (NBER Working Paper No. 21133). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w21133>

13. Hall, B. H., & Lerner, J. (2010). The financing of R&D and innovation. In B. H. Hall & N. Rosenberg (Eds.), *Handbook of the economics of innovation* (Vol. 1, pp. 609–639). Elsevier. [https://doi.org/10.1016/S0169-7218\(10\)01014-2](https://doi.org/10.1016/S0169-7218(10)01014-2)

14. Howell, S. T. (2020). Reducing information frictions in venture capital: The role of new venture competitions. *Journal of Financial Economics*, 136(3), 676–694. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2019.10.009>

15. OECD. (2023). *OECD science, technology and innovation outlook 2023: Enabling transitions in times of disruption*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/0b55736e-en>

16. Zook, C. (2004). *Beyond the core: Expand your market without abandoning your roots*. Harvard Business Review Press.

17. Kotvytska, N. M., & Miarkovskyi, Yu. A. (2023). Sutnist innovatsii ta finansovoho mekhanizmu innovatsiinoi diialnosti [The essence of innovations and the financial mechanism of innovative activity]. *Ekonomika i upravlinnia*, (3), 80–92. <https://doi.org/10.36919/2312-7812.3.2023.80> [in Ukrainian].

18. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]
<https://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].